

N:o 29.

Ank. till Riksd. kansli den 4 maj 1896, kl. 2 e. m.

*Betänkande, i anledning af väckt motion om nedsättning af tullen
å kaffe.*

I en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 189, har herr *N. Jönsson* i Gammalstorp föreslagit, »att Riksdagen behagade besluta, att kaffetullen från och med den 1 januari 1897 nedsättes till 6 öre per kilogram.»

Till stöd för detta yrkande anför motionären följande:

»I den mån, som skyddssystemet utvecklats, hafva naturligen frihandelsperiodens s. k. finansstullar blifvit allt mer otidsenliga. Deras syfte var att bereda staten behöfliga inkomster, och normen för väljande af de artiklar, som skulle tullbeläggas, var en helt annan än fallet är med de verkliga skyddstullarna. Man tog då den artikel, som på samma gång tälde en tullbeskattning och derjemte rönt så stor förbrukning, att en tullsats derå inbragte större summor åt statsverket. Vid åsättande af skyddstullar går man deremot ut från att endast sådana artiklar böra tullbeläggas, hvilkas producerande äro för landet naturliga näringar, eller hvilkas tillverkning kan uppammas under hägnen af ett väl afvägdt skydd.

Skyddstullarna afse alltså icke i främsta rummet att bereda staten ökade inkomster. Men i enlighet med förhållandenas natur medföra de äfven denna fördel och det tills vidare i en grad, som gjort statens finanser mycket lysande. Vårt skyddssystem torde då stå på den punkt, att en reformering kan och bör ske af sådana s. k. finanstillar, genom hvilka väl inkomster beredas statsverket, men hvilka äro åsatta sådana artiklar, som ej kunna inom landet produceras, hvarigenom dessa tullar icke heller i ringaste mån verka skyddande för svensk näring.

En sådan tullsats är den å kaffe.

Utgörande för närvarande 12 öre per kilo, ökar denna tullsats isynnerhet de fattiges utgifter icke oväsentligt. Kaffe torde nemligen icke minst i de fattiges hem numera vara en af de viktigaste nödvändighetsartiklarna, hvilken det är orättvist att fördyra, då statskassan numera icke torde vara i behof af den inkomst af något öfver 2 millioner kronor årligen, hvilken kaffetullen medför, och då genom densamma icke någon svensk näring skyddas. Det är ock oförenligt med det skyddsvänliga systemets principer, af hvilka en af de viktigaste är att förbättra de arbetande klassernas ställning i ekonomiskt och annat afseende, att onödigtvis genom tullar fördyra folkets förbrukningsartiklar. Der tullarna icke skydda svensk näring och svenskt arbete, ligger det i skyddssystemets både syfte och intresse att borttaga dem eller, der de skulle behövas för statsinkomsterna, lägga dem på sådana artiklar, hvilkas importerande utifrån rent af hindrar eller förlamar uppblomstringen af en inhemsk näringsgren.

Genom den prisnedsättning å kaffe, som ett borttagande eller minskande af kaffetullen skulle medföra, skulle desslikes den fördelen vinnas, att förbrukning af helt visst icke sällan för helsan vida skadligare surrogat skulle aftaga.

Då det emellertid måhända skulle orsaka afsevärda rubbningar i budgeten att på en gång borttaga hela kaffetullen, torde klokheten bjuda, att den endast successivt må försvinna i den mån, som det utan verklig olägenhet för statsverkets ekonomiska ställning kan ske.»

Till upplysning i detta ämne får utskottet lemna följande redogörelse angående införseln af kaffe under de senare åren och den deraf härflytande tullinkomsten:

Å r	Införsel. kg.	Tullsats pr kg. öre.	Beräknad tullinkomst i kronor.
1885.....	15,453,503	26	4,017,892
1886.....	16,189,492	26	4,209,252
1887.....	11,542,052	26	3,000,896
1888.....	12,312,007	26	3,201,086
1889.....	17,336,015	12	2,080,315
1890.....	14,856,946	12	1,782,827
1891.....	16,056,323	12	1,926,755
1892.....	15,844,786	12	1,901,355
1893.....	16,371,190	12	1,964,534
1894.....	17,087,911	12	2,050,540
1895.....	17,890,000	12	—

Tullsatsen å kaffe nedsattes vid 1888 års riksdag från 26 öre till 12 öre per kilogram. Vid riksdagarna under åren 1890—1892 förekommo motioner om tullfrihet för kaffe eller nedsättning i tullen derå, hvilka motioner dock afslogos. Vid 1894 års riksdag yrkades med anledning af befarad brist i statsverkets beräknade inkomster förhöjning i tullen å kaffe, men jemväl denna framställning blef afslagen. Den år 1888 bestämda tullsats, 12 öre per kilogram, är, såsom motionären erinrat, fortfarande gällande. Den föreslagna nedsättningen af denna tullsats skulle, under antagande att importen af kaffe komme att bibehållas vid samma storlek som under de senaste åren, medföra en minskning i tullinkomsterna af ungefär en million kronor. Om än, såsom motionären framhållit, statsverkets ställning för närvarande torde medgifva en dylik nedsättning, finnes det dock enligt utskottets förmenande ej någon säkerhet för att icke vid ett kommande års statsreglering behofvet af den genom nämnda åtgärd staten frångångna inkomsten skulle kämbart nog kunna göra sig gällande. Vid sådant förhållande vore det icke osannolikt, att Riksdagen skulle finna sig föranlåten att till fyllande af statsverkets behof åter höja tullen å kaffe, en åtgärd, som låge nära till hands, då kaffetullen hittills utgjort en af landets viktiga-

ste finanstullar, från hvilken en säker inkomst städse kunnat påräknas. Sådana växlingar i tullsatsen för en vara, hvilken i så hög grad som kaffe är föremål för affärsspekulationer, torde dock för affärslivets sunda utveckling vara synnerligen menliga och därför böra så vidt möjligt undvikas. Utskottet hemställer fördenskull,

att herr Jönssons förevarande motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 4 maj 1896.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservation

af herr *af Burén*.
